

Medrese veya vakıfların ibanına zekat gönderilebilir mi? Gönderilen zekatlar kurumun giderleri için kullanılabilir mi?

Soru: Medrese gibi, talebenin İslami İlimler tahsil ettiği ya da hafızlık yaptığı müesseselerin ibanına zekat gönderilebilir mi? Gönderilen zekatları medrese, giderleri için kullanabilir mi?

Cevap

Kişi zekatını doğrudan kendi verebileceği gibi vekil tayin ettiği bir kişi veya kurum vasıtasıyla da fakirler gibi, zekat verilebilecek sınıflardan birine ya da hepsine temlik edilmek üzere gönderebilir.¹ Kişinin bir vakfın zekat için açılan hesabına para yatırması o hesabın sahibi olan kişi veya kurumu zekatını gerekli yere ulaştırmak adına vekil tayin etmesidir. Buna göre kişi, zekatını bizzat ilgililere verebileceği gibi bir medresenin zekat hesabına da yatırabilir.

Medrese ya da İslami eğitim veren bir vakıf yönetimi; talebenin eğitim, barınma, yeme, içme gibi masraflarını karşıladığından dolayı talebe hizmet karşılığında borçlanmaktadır. Zekat, doğrudan fakire verilebildiği gibi onun herhangi bir kişi veya kuruma olan borcunu onun izniyle kapatmak şeklinde de eda edilebilir. Bu durumda ilgili müessese talebeye; “Sizin bize aldığınız hizmetler karşılığında aylık şu kadar ödeme yapmanız gerekir. Ancak hayır sahipleri zekat göndererek borçlarınızın tamamını veya bir kısmını kapatmak istiyor. Sizin de rızanızla gelen zekatı borcunuzdan düşüyoruz. Bu yüzden sizden tekrardan bir ücret talep etmiyor veya o miktarı düşerek daha az bir ücret talep ediyoruz.” şeklinde zekatı hak eden kişiden izin almalıdır.² Buna göre medreselerin gelen zekatları talebelerin aylık masraflarına mahsup olmak üzere vakfın giderleri için kullanmaları caizdir.

1. Bkz. Muhammed Emin İbn Abidin, *Raddu'l-Muhtâr ala'd-Durri'l-Muhtâr* (Beyrut: Dâru'l-Marife, 2015), 3/224.

2. Kemaluddîn Muhammed b. Abdi'l-Vâhid İbnu'l-Hümâm, *Şerhu Fethi'l-Kadîr ala'l-Hidâye* (Beyrut: Dâru'l-Fikr, 2012), 2/268.